

TUTÚ CÚÚ ÙÚ NÍ CADÚHA TÉ PĂBLÚ QUÍHÍⁿ NDAHA TÉ TIMÙTEÚ

Té Păblú cädüha-dé tutú quíhíⁿ ndaha té Timùteú

1 ¹Yúhú té Păblú ní tendaha ñàha Yá Ndiökí càháⁿ-í tnúhu Xítohó Jesucristú núú ñayiu, chi ducaⁿ ní cachí Yá Ndiökí cunduu. Te càháⁿ-í dàtná ní cachí Yá Ndiökí sá ncháá nchòo ñayiu ndècu ndihí Xítohó Jesucristú naníhí tähú-ó. ²Te yúhú té Păblú cädüha-í tutú-a daquìxi-í ndaha yòhó té Timùteú chi ío cùu iní ñahà-í xii-n, te diu-í ní sanu ichi ñaha-í xii-n ìchi Xítohó Jesucristú, te xícáⁿ tähù-í núú Dütú Ndiökí ndihí núú Xítohó Jesucristú sá ío na chìndee chitúu ñaha-gă xii-n, te cundàhú iní ñahá-gă, te ducaⁿ ndì nduú-gá ná cädá te ío váha cuu iní-n cündecu-n.

Cäháⁿ váha-o cuèndá Xítohó Jesucristú

³Te cuéi nduu cuéi niú ducaⁿ-ni càháⁿ ndihí-í Yá Ndiökí cuèndá-n, te ndàcáⁿ tähù-í núú-gă, te xìnu cuechi-í núú-gă dàtná ní quide cue ñaní tnahà-í ní xíndecu ndéé sanduu, te cùtnuní iní-í sá quídé ndää-í núú-gă dàtná ní xoo cada-güedé. ⁴Te ío sàni iní-í naníhí tnahá-ó cuèndá ío cudíí ìní-í, chi ndàcu iní-í sá ío ní ndahyú-n să ndihí iní-n cùtnahá ní quide ndee ìní-í tnahá-ó. ⁵Te ñaha-í sá sàndáá ndisa iní-n Yá Ndiökí dàtná ní ngüíta díhna-gă xítná-n tă Lòidá ndihí näná-n tă Eùnicé quídë-yu, te cùtnuní ndáá iní-í sá díú tnahá-í ñaha-gă.

⁶Te xíáⁿ dàndàcu iní ñahà-í xii-n cuèndá sá ío-gă nducu ndée-n cada-n chiuⁿ ní nduu tähú-n núú Yá Ndiökí cada-n, chi ní taxi-gă tnúhu ndee ìní ní ngúndecu ndihí-n cùtnahá ní sacáⁿ ndodo-í ndaha-í díquí-n să díú chìuⁿ-gă cada-n. ⁷Te Espíritú sá ní taxi Yá Ndiökí ndécú ndihí-o ñá túú cùu-xi iiⁿ Espíritú sá cädá nàcuáa yùhú-ó, chi cùu-xi iiⁿ Espíritú sá táxí tnúhu ndee ìní cada-o chìuⁿ-gă, te diu-xi quide cuu iní tnahá-ó iiⁿ iiⁿ-o, te diu-ni tucu-xi quide cutnuní iní-ó nàcuáa cada-o cündecu-o. ⁸Te xíáⁿ nüu vá cúcàhaⁿ núú-n căháⁿ váha-n cuèndá Xítohó Jesucristú, te ni vă cúcàhaⁿ núú-n să dühá yìhi-í vecaá sá cuèndá-gă, te xìni ñuhu-xi sá tnahá-í ndòho-n sá cuèndá tnúhu-gă, te cundee ìní-n ndòho-n, chi Yá Ndiökí chindee ñaha-gă xii-n. ⁹Te Yá Ndiökí ní dácäcu nihnu ñaha-gă xii-o nüu ùhú núú ndähú, te

ní cachí-gá sá cädá-ó nchàa nacuáa cuìní méé-gă cunduu, te ducaⁿ ní quide-gá chi ducaⁿ ní sani iní méé-gă cunduu sá cädá văha ñaha-gă xii-o, te ñá díú să īo váha quide-o ndecu-o ducaⁿ ni quide-gá. Te ndéé cútnähá vátá ngăva-gá ñuyíú ní cachí-gá sá cädá văha ñaha-gă xii nchaa nchoo ñäyiú ní ngündecu ndihí Xítohó Jesucristú vitna. **10**Te vitna cùtnuní iní-ó să īo váha quide ñaha-gá xii-o, chi ní quixi Xítohó Jesucristú ñuyíú-a ní dácäcu nihnu ñaha-gă xii-o nüú ùhú nüú ndähú, te Yaá-áⁿ ní quide-gá cuëndá sá vă cùú-gá-ó cùú dúcáⁿ-ó, chi ní cachí-gá sá cündecu-o ni caa ni quíhfíⁿ te nüú na quïndáá iní-ó tnühu-gá.

11Te ní cachí-gá sá càháⁿ-í tnühu-gá nüú ñäyiú ná túú cùu ñäyiú isràél te dacuàha váha-í-yu tnühu-gá, te cuëi ndëni ní cuu ndècú-yu te quíhfíⁿ-í càháⁿ-í tnühu-gá nüú-yu chi ducaⁿ ní cachí-gá cunduu. **12**Te cuëndá xíăⁿ nändi sá ndöhö-í vitna cuëndá-gá, dico ná túú cùcahaⁿ nüù-í chi cùtnuní váha iní-í nacuáa sàni iní Xítohó Jesucristú Yaá sàndáá iní-í, te yühú ní dáñà-í méè-í nüú ndähá-gă, te cùtnuní ndáá iní-í sá cótó ñäha-gá xii-í ndéé ná sàá nduu nacuaca ñaha-gá.

13Te vá dáñá ndèé-n càda-n nchaa nacuáa càháⁿ tnühu váha ní dánèhé ñähà-í xii-n, te īo quïndáá iní-n Yă Ndiökí, te nchaa-o nacuáa ndècu-o ndihí Xítohó Jesucristú ío cuu iní tnähá-ó iiⁿ iiⁿ-o. **14**Te cada cuëndá váha-n să vă däma tnühu Yă Ndiökí sá ní taxi-gá ndécu ndìhi-n, te Espíritú-gá sá ní taxi-gá ndécu ndìhi-o chindee ñaha-xi xii-n.

15Te yòhó sa xiní-n să nchàa ñäyiú ndècu distritú Àsiá, ñäyiú ní sàndáá iní tnühu Xítohó Jesucristú ní dáñá ñäha-yu xii-í, te tnähá té Fígeló ndihí té Hèrmógenés ní dáñá ñäha-güedé xii-í. **16**Te xicáⁿ tähù-í nüú Xítohó Jesucristú sá ná chindee-gá cue ñäyiú cùu ndi mee té Onèsíforó, chi diu-dé ío väi xito ní quixi-dé ní quide cuëndá ñähá-dé xii-í, te ní taxi-dé tnühu ndee iní, te ñá túú ní cùcahaⁿ nüú-dé sá yíhfí-í vecaá. **17**Te cùtnähá ní xíndecu-dé ñuú Ròmá ducaⁿ-ni ní xoo nanducu ñäha-dé xii-í ndéé ndéé naníhí ñähá-dé. **18**Te xicáⁿ tähú tucu-í nüú Xítohó Jesucristú sá ná cùndahú iní ñäha-gă xii-dé nduu na sàá cundáá cuéchi nchaa ñäyiú. Te yòhó sa xiní ndáá-n să īo ní chindee ñäha-dé xii-o cùtnähá ní xíndecu-o ñuú Éfesú.

Tée quide ndáá xínú cuéchi nüú Xítohó Jesucristú

2 **1**Te yòhó tée cùu datná iiⁿ déhe mee-ě ío nducu ndèé-n cada-n nacuáa níhí ndéé-gă-n cùndecu-n ichi Xítohó Jesucristú chi diu-gá chindee ñäha-gá xii-n. **2**Te nchaa tnühu sá ní dánèhé ñähà-í xii-n ndìhi nchaa dava-gá ñäyiú, xíăⁿ danèhé-n dàva-gá cue tée quide ndáá cuëndá danèhé-güedé dava-gá ñäyiú.

3Te cahni iní-n ndòho-n cunu cuechi-n nūú Xítohó Jesucristú dàtná cuìní-n ndòho iifⁿ sandadú sàhni iní-dé xínú cuèchi-dé. **4**Chi ni iifⁿ sandadú ná túú nágá sání iní-dé cada-dé òré xínú cuèchi-dé cuèndá cudìu-dé nūú tēe tàxi tnuní ñáhá. **5**Te diu-ni ducaⁿ sätnahá-xi cùu tucu iifⁿ tée dàdiqi, chi nūu vá dádiqi-dé nàcuáa tàú-xi cunduu te vá nìhí-dé sá ndúú tähú-dé. **6**Te nūu iifⁿ tée xinu cuechi ío ndùcu ndee-dé quídé chìuⁿ-dé chíhí-dé tatá, te diu-dé tàú-dé díhna-gá-dé nìhí-dé sá cùhúⁿ yáhu-dé. **7**Te cani iní-n nchàa tnúhu càháⁿ-í-a, te Xítohó Jesucristú chindee ñàha-gá xii-n te tecú tnùní-n nchàa.

8Te ndacu iní-n sá Xítohó Jesucristú ní cuu-gá ñaní tnáhá ndii Dàvií, te ní xihí-gá te ní ndoto-gá, te diu ducaⁿ ndùu tnúhu dànehé-í ñáyiu. **9**Te ío dàndoho ñaha ñáyiu xii-í cuèndá sá càháⁿ-í tnúhu-gá, te quide ñahá-yu xii-í dàtná quídě-yu iifⁿ tée ní quide iifⁿ cuéchi càhnu, chi ní chihi ñahá-yu vecaá xii-í, dico tnúhu Yá Ndiòxí chi vá ndácü-yu nganí-yu. **10**Te xiaⁿ nūu cuéi nándi cùu nchaa sá quídé ñahá-yu xii-í, dico quide cahnu iní-í cuèndá sá nánihí tähú tnàhá nchaa dava-gá ñáyiu cuìní Yá Ndiòxí cundecu ndihí-gá, chi nchaa ñáyiu na tnàhá tnúhu ndihí Xítohó Jesucristú nduu tähü-yu cundecu-yu ndihí-gá nūú ío váha càa ndecu-gá ní caa ní quíhfⁿ.

11Te xéhé cúu-xí iifⁿ tnúhu ndáá cuiti:

Nchoo cùu-o datná ñáyiu ní xihí ndihí Xítohó Jesucristú chi ñá túú-gă ndécu-ó ìchi cuehé ichi duha,
te xiaⁿ nūu cuéi na sàá nduu cùu-ó ñuyíú-a, dico diu-ni cundecu-o ndihí-gá.

12Te nūu na cùndee iní-ó ndòho-o nándi sá ndóhó-ó sá cuèndá-gá, te sàá nduu te cunuu-o ndihí-gá.

Te nūu na càháⁿ-ó sá ñà túú xiní-ó-gă, te diu-ni ducaⁿ cùñaha-gă xii-o sá ñà túú xiní ñahá-gă ná sàá nduu càda ndáá-gá cuéchi nchaa ñáyiu.

13Te nūu nchoo ñà túú quide ndáá-ó ndècu-o nūú-gă ñá, dico mee-gă chi ío ndáá quídé-gă,
chi Yá Ndiòxí nchaa sá sání iní-gá quídé-gă.

Téé quide nacuáa ndùu vétú iní Yá Ndiòxí

14Te dandàcu iní-n nchàa ñáyiu ndècu ndihí-o ichi Xítohó Jesucristú nchaa tnúhu càháⁿ-í-a, te cùñaha-n xií-yu sá Xítohó Jesucristú cuìní-gá sá ñà túú-gă nándi tnúhu cùtnähá-yu, chi nchaa tnúhu càháⁿ-yu-áⁿ dácuïta nihnu-xi ñáyiu ndèdóho ñaha xií-yu, chi ñá túú védana nàndíhi nchaa tnúhu-áⁿ. **15**Te ío nducu ndée-n cada ndáá-n cùndecu-n nūú Yá Ndiòxí, te cada-n chìuⁿ-gá nàcuáa nduu vétú iní-gá, te càháⁿ ndáá-n tnúhu-gá, cuèndá sá vă cúcàhaⁿ nūú-n nūú-gă. **16**Te vá càdá cuèndá-n nchàa tnúhu sá ñà túú

vědana nàndíhi càháⁿ ñáyiu cuèndá Yá Ndiòxí, chi nchaa ñáyiu càháⁿ tnúhu-áⁿ ndíhi nchaa ñáyiu sàcúndedóho ñaha xií-yu uuⁿ-gá quídě-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá. **17**Te nchaa tnúhu-áⁿ cùtenuu-xi dàtná quídé iiⁿ cuéhé sá ñäni ñaha xìi ñáyiu xíté nuu-xi nihìi yìqui cùñú-yu. Te tnàhá té Himèneú ndíhi té Fìletú càháⁿ-güedé tnúhu-áⁿ quídé-güedé dàtná quídé ñáyiu-áⁿ. **18**Te cue tée-áⁿ ñà túu-gă càháⁿ ndáá-güedé dàtná càháⁿ tnúhu Yá Ndiòxí, chi càchí-güedé sá ncháá nchòo ñáyiu ndècu ichi Yá Ndiòxí cùú-ó dàtná cue ñáyiu sa ní ndoto, dico na cùú ndisa-o te vá ndótó-gă-ó càchí-güedé. Te dava ñáyiu ní dáñă-yu sá sàndáá iní-yu tnúhu Yá Ndiòxí sá dúcáⁿ càháⁿ-güedé. **19**Te cuéi ducaⁿ quide davá-yu, dico Yá Ndiòxí ní taxi ndecu-gá cue ñáyiu ní yùhu ní iní ndécu ìchi-gá, te cùtnuní sá ndécu ndìhi ñaha-gá xií-yu, chi iiⁿ xichi núú tutú-gá càchí-xi sá méé-gă xìní-gá cue ñáyiu cùu cuendá-gá. Te ingle tucu xichi núú tutú-gá càchí-xi sá ncháá ñáyiu sàndáá iní ñähá xìi Xítohó Jesucristú xíní ñùhu-xi sá vă cündècu-gá-yu ichi cuèhé ichi duha.

20Te ñáyiu cuica chi ndècu ndihí-yu vehé-yu cóhó sá ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáⁿ, ndíhi cóhó sá ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuìxíⁿ, te nchaa cóhó-ăⁿ cùú-xí dàtná cue ñáyiu ñá túu ná cùmäní núú Yá Ndiòxí. Te ndècu ndíhi tucú-yu cóhó sá ní cuáha mee-ni ñùhu, ndíhi cóhó sá ní cuáha mee-ni yùtnu, te nchaa cóhó-ăⁿ cùú-xí dàtná cue ñáyiu ñá túu quide ndáá núú Yá Ndiòxí. **21**Te nchaa ñáyiu ío ndècu yiñuhu núú Yá Ndiòxí cùü-yu ñáyiu ñá túu nìhí tnähá ndìhi cue ñáyiu ñá túu quide ndáá núú-gă, te cue ñáyiu ndècu yiñuhu núú-gă-áⁿ ñà túu tnähí quée cáva-yu quidé-yu nchaa chìuⁿ tahu-gá.

22Te ío cada cuèndá-n vă cädá-n nàcuáa quide cue tée cuechi ndècu ichi cuehé ichi duha, te cada-n nàcuáa cundáá-n cùndecu-n ichi Yá Ndiòxí, te quindáá iní-n-gă, te cuu iní-n nchàa tnaha ñáyiu-n, te cundecu nahi-n, chi ducaⁿ tàú-xi cada-n ndìhi nchaa dava-gá ñáyiu sa ní nduu ndoo ní nduu nine iní-xi ñáyiu càháⁿ ndíhi ñaha xìi Yá Ndiòxí. **23**Te vá cädá cuèndá-n ní iiⁿ tnúhu xítñaha ñáyiu chi ñá túu vědana nàndíhi-xi, chi núu na càda cuendá-ó te díco dánàá ñähá-xí. **24**Chi nchaa cue tée xìnu cuechi núú Yá Ndiòxí xíní ñùhu-xi cáháⁿ váha-güedé ndihí nchaa ñáyiu, te danèhé ñähá váha-güedé tnúhu-gá, te cunduu càhnu iní-güedé te vá nàá-güedé. **25**Te vii vii cáháⁿ-güedé dóho nchaa ñáyiu sàá iní-xi, ñáyiu ñá túu tnähá iní tnúhu ndáá tnúhu Yá Ndiòxí, te ducaⁿ te cudana Yá Ndiòxí cada-gá te ndixi túu iní-yu sá ñà túu quide váha-yu ndècú-yu te quindáá iní-yu tnúhu-gá. **26**Te ducaⁿ te cutnùní iní-yu sá sàcuíhná cúnùu-xi taxi tnuní ñähá-xí xií-yu, chi dàcahu iní ñähá-xí xií-yu quidé-yu nchaa nàcuáa cùu iní-xi ni cùu.

Nàcuáa cada ñáyiu òré sa ta cùyatni sáá nduu quìxi tucu Xítohó Jesucristú

3 ¹Te càchí tnúhu-í xii-n cuèndá cunaha-n nàcuáa cada-xi òré sa ta cùyatni sáá nduu quìxi tucu Xítohó Jesucristú, chi dàvá-áⁿ yo cada úhú-xi. ²Chi ngüíta ñáyiu cuhuⁿ iní-yu mee-ni sǎ cúú-xí mèé-yu, te cuhuⁿ iní-yu mee-ni díhúⁿ, te ío cada càhnú-yu mèé-yu, te cunduu yíchí iní-yu, te cáháⁿ cuèhé-yu cuèndá Yă Ndiòxí, te vá quìndáá-gá iní-yu ni tătă-yu ni nănă-yu, te ni vă ndàcáⁿ tâhú nûú tnâhă-yu cuèndá nchaa sá văha cada tnâhă-yu, te cadá-yu mee-ni sǎ nà túú tnâhă iní Yă Ndiòxí. ³Te vá cíú iní tnâhă ndí meé-yu, te nàá-yu te vá cuánàá-yu, te tee tnâhă-yu cuéchi neñùú, te vá cuánàá-yu cadá-yu nchaa sá cuèhé sá dûhá sàni iní-yu, te ío cunduu cuihna iní-yu, te vá tnâhă iní-yu nchaa sá văha. ⁴Te dayuhu cuăha cuèndá tnâhă-yu nûú cuè téé cùchiiⁿ, te ío cunduu yií iní-yu cadá-yu nándi sá nà túú văha, te ío cada nínu-yu mèé-yu, te mee-ni nchàa sá cùdíí iní-yu cadá-yu, te vá cùdíí iní-yu nanducu nìhnú-yu Yă Ndiòxí. ⁵Te quesâhá-yu sá tnâhă-yu ndècú-yu ichi Yă Ndiòxí dico vá cädă-yu nchaa nàcuáa càháⁿ-gá.

Te yúhú càchí tnúhu-í xii-n sǎ vă nìhí tnâhă-n ndíhi nchaa ñáyiu ducaⁿ quide. ⁶Te dava ñáyiu-áⁿ quíhfíⁿ-yu dava vehe nûú xíndecu ñáyiu, te ngüíta-yu dandâhú-yu ñáyiu díhí nà túú xìní dana cuèndá Yă Ndiòxí, te ñáyiu díhí-áⁿ cùy-ju ñáyiu ndècu vihi cuéchi-xi, chi ío cùdíí iní-yu quidé-yu nchaa náni sá cuèhé sá dûhá sàni iní-yu. ⁷Te cuéi ío dàcuahá-yu, dico nà túú cùtnuní iní-yu násá cuâháⁿ tnúhu ndáá tnúhu Yă Ndiòxí. ⁸Te ñáyiu ducaⁿ dàndahú ñâhá xìi cue ñáyiu díhí-áⁿ nà túú càháⁿ váha-yu cuèndá tnúhu Yă Ndiòxí, chi quidé-yu dàtná ní quide ndíi Jánés ndíhi ndíi Jámbrés chi cue ndíi-áⁿ nà túú ní cùu váha iní cue ndíi nûú ndíi Moísés cuèndá tnúhu ní càháⁿ ndíi. Te ñáyiu-áⁿ cùy-ju ñáyiu sàni iní mee níne-ni nchaa sá cuèhé sá dûhá, te cuéi càchí-ju sá sàndáá iní-yu Yă Ndiòxí dico nà ndàá sá sàndáá iní ñâhă-yu xii-gá. ⁹Dico vá ndácú-gă-yu dandâhú-yu vài ñáyiu, chi nchaa ñáyiu cutnúní iní-yu sá yo ní díquí-yu, te nà túú càháⁿ ndáá-yu dàtná ní quide cue téé úú nà túú ní tnâhă iní tnúhu ní càháⁿ ndíi Moísés.

Té Päblú dásâhú-dé té Timuteú

¹⁰Te yòhó quídé-n nchàa nacuáa ní dánèhé ñâhâ-í xii-n, te ní xiní-n nchàa nacuáa quide-í ndécù-í, te cùtnuní iní-n nàcuáa sàni iní-í ndécù-í ñuyíú-a, te xìní-n sǎ yo sàndáá iní-í Yă Ndiòxí, te ío càhnu iní-í, te cùu iní-í nchaa ñáyiu, te xìní tucu-n sǎ yo quide cahnu iní-í cuéi nándi sá yăha-í ndécù-í dico nà túú dâna ndeé-í ichi-gá. ¹¹Te ío vài sá quidé nàha ñáyiu xii-í dândòho ñâhâ-yu sá ndécù-í ichi Xítohó Jesucristú, te sa nàha tucu-n datná ní quide ñâhâ-yu xii-í cùtnâhá ní xíndecu-í nûú Antiòquiá, ndíhi nûú

Ìconiú, ndihí ñuu Lìstrá, chi ío ní dándohó ñàhá-yu xii-í sá cuèndá-gá. Dico Xítohó Jesucristú ío ní xito ñaha-gă xii-í te ní chindee ñàha-gá cuéi nándi cùu sá ní yáha-í. 12Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-n să io väre sá ñà túú vähä cada ñaha ñayiu xii nchaa ñayiu cuìní sá ñà túú nă cumání nüú Yă Ndiökí cuèndá sá ndécú ndìhí-yu Xítohó Jesucristú. 13Dico dava ñayiu càchí-yu sá càháⁿ-yu tnúhu Yă Ndiökí te ñá ndàá sá càháⁿ-yu tnúhu-gá, ñayiu-áⁿ uuⁿ-gá cuita cada-gá-yu nchaa sá cuèhé sá dühá quïhfíⁿ, te ducaⁿ-ni io dandähú tnähä-yu.

14Te yòhó chi ío váha ní sändáá iní-n tnúhu Yă Ndiökí sá dácuàha-n, te vitna càháⁿ-í dóho-n să vă dáñá ndèé-n quïndáá iní-n tnúhu-áⁿ, te yòhó sa nàha-n ná cùu ñayiu ní dánèhé ñähá xii-n tnúhu-gá. 15Te yòhó chi ndéé cùtnähá cùu ländú-n ní ngüíta-n dàcuaha-n tnúhu ndèé nüú tutú Yă Ndiökí, te diu-ni nchaa tnúhu-gá canu ichi ñaha-xi xii-n te naníhí tähú-n, chi sändáá iní-n Xítohó Jesucristú. 16Te nchaa cue téé ní tee tnúhu Yă Ndiökí, chi diu-ni mee-gă ní dácáhú iní ñähá-gă xii-güedé nàcuáa tee-güedé, te tnúhu-gá ío váha dacuàha-o nchaa dava-gá ñayiu, te càháⁿ-xi dóho-o să vă cündècu-gá-ó ìchi cuehé ichi duha, te nüú ñá túú quide ndáá-ó ndècu-o te nàcanu ichi ñaha-xi, te dànehé ñähá-xí nàcuáa cada-o cündáá-ó nüú Yă Ndiökí. 17Te diu-ni tnúhu-gá dátüha ñaha vähä-xi xii nchoo cué ñayiu ndècu ndihí-gá cuèndá cada-o nchàa nüú să vähä.

4 1Te Xítohó Jesucristú quixi-gá taxi tnùní-gá ñuyíú-a, te cada ndáá-gá cuéchi nchaa ñayiu sa ní xíhí, ndihí cuéchi nchaa ñayiu xïndecu vívú. Te mee-gă ndihí Yă Ndiökí nähá-gă să io càháⁿ-í dóho-n vïtña 2sá io dacuàha-n ñayiu tnúhu-gá, te vă dáñá ndèé-n dàcuahá-n-yu ndëda-ni càa oré cuéi ñá túú cuìní-yu cundedóho-yu, te nchaa ñayiu ñá túú cuìní cada ndáá cùñaha ndäá-n nchàa nacuáa quidé-yu. Te cùñaha tücku-n xií-yu sá vă dúcáⁿ-gă cadá-yu, te cäháⁿ-n döho-yu cuèndá cada ndáá-yu cundecú-yu. Te ío cunduu càhnu iní-n òré cäháⁿ-n döho-yu, te ío dacuàhá-n-yu tnúhu-gá. 3Chi sáá nduu te vă càchí-gá-yu cundedóho-yu nchaa tnúhu sá sánú ìchi ñaha cundecu váha-o nüú Yă Ndiökí, chi mee-nă nchaa sá cùdïí iní méë-yu cundedóho-yu, te ndùcú-yu cue téé danèhé ñähá xií-yu nchaa tnúhu cùu iní-yu-áⁿ. 4Te vă cädá cuèndá tnähí-gá-yu tnúhu ndáá tnúhu Yă Ndiökí, chi mee-nă tnúhu sá ñà túú nàndíhi cada cuèndá-yu. 5Dico yòhó ío quïhi iní-n cündecu-n, te cahni iní-n cuéi nándi na ndòho-n, te dacuàha-ni-n ñayiu tnúhu Yă Ndiökí, ñayiu vátá quïndáá iní ñähá-gă xii-gá, te cada-ni-n nchàa chiuⁿ ní tähú-gă cada-n.

6Te yûhú sa ñùhu ichi-ná-í quïhfíⁿ-í nüú ndécú Yă Ndiökí cundecu-í, chi sa ní cuyatni cahni ñaha-güedé xii-í cuèndá sá xínú cuéchi-í nüú-gă. 7Te ní quide-í nchaa chiuⁿ ní tähú Yă Ndiökí cada-í te vitna ní xínu cava nchaa chiuⁿ ní tähú-gă-áⁿ ní quide-í, te ñá túú ní dàña ndeé-í ní sändáá iní-í-gá, te

ducaⁿ-ni sàndáá iní-í-gá ndéé vitna. **8**Te vitna sa ndècu túha-ná sá ndúú tähù-í cuèndá sá quídé ndää-í nūú Yă Ndiökí, te Xítohó Jesucristú taxi-gá tähú-ăⁿ nduu tähù-í ná sàá nduu, chi cùu-gá iiⁿ Yaá quídé ndää cuiti, te ná díú-ní yúhú taxi-gá tähú-ăⁿ cuu cuèndá-í, chi tnähá nchaa ñáyiu ndètu cahnu-ná sáá nduu quìxi tucu-gá ñuyíú-a cuáñaha-gă tähú-ăⁿ nduu tähü-yu.

Chìuⁿ tahu té Päblú cada té Timùteú

9Te cuìní-í sá io ndïhi quixi-n quìxi coto ñaha-n xii-í. **10**Chi té Démás ñá túú-gă quídé cuèndá ñähá-dě xii-í, chi mee-nă nchaa sá io ñuyíú-a io cùdíí ìní-dé. Te ní dándöö ñaha-dě cuáháⁿ-dě ñuú Tesálonicá, te té Crèscenté cuáháⁿ-dě cundecu-dé distrítu Gàlaciá, te té Títu cuáháⁿ-dě cundecu-dé distrítu Dàlmaciá. **11**Te iiⁿdìi-ná té Lùcá ndécu ndïhi ñaha-dé xii-í, te cùñaha-n xii té Mäcú quixi-n ndïhi-dé, chi tee-áⁿ ndacu-dé cada-dé iiⁿ chìuⁿ-í. **12**Te té Tìquicú ní tendaha-í-dé cuáháⁿ-dě ñuú Éfesú. **13**Te oré quixi-n te yáha-n vèhe té Càrpú cáá ñuú Tròás canehe-n iiⁿ dóó tìcachi ní dándöö-í vehe-dé quixi, ndïhi nchaa librú-í, te tnähá nchaa dava-gá tutú-í ndécu vèhe-dé canehe-n quìxi chi xíăⁿ io-gá xíní ñuhu-í. **14**Te té Lìjandrú téee cùu rerú io vài sá ñà túú vähä ní cuu quide ñaha-dé xii-í, dico mee Yă Ndiökí nähá-gă násá cada ñaha-gă xii-dé cuèndá sá dúcáⁿ quide-dé. **15**Te vá nìhí tnähá-n ndïhi-dé chi io càháⁿ cuèhé-dé cuèndá nchaa tníhu càháⁿ-ó.

16Te cùtnähá ndécá ñähä-güedé xii-í ní säháⁿ nūú cuè téee cùchiuⁿ xito díhna nuu, chi mee dii ní säháⁿ te ñá túú ní säháⁿ ni iiⁿ cue téee cùndihí-í, chi nchaa-güedé ní dándöö ñaha-güedé xii-í, te yúhú xícáⁿ tähù-í nūú Yă Ndiökí sá vă cádá cuèndá-gá sá dúcáⁿ ni quide-güedé. **17**Dico Xítohó Jesucristú ní chindee ñähä-gá xii-í, chi ní taxi-gá tníhu ndee ìní ní cäháⁿ-í tníhu-gá nàcuáa tàú-xi cunduu nūú cuè téee-áⁿ ndïhi nūú nchaa ñáyiu, dico ñá díú ñáyiu isràél cùy-ju, te diu-gá ní dácäcu nihnu ñaha-gă xii-í ñá túú ní sähni ñaha-güedé. **18**Te mee Xítohó Jesucristú coto ñaha-gă xii-í te ñá túú nă cuu cuëi nändi sá ná cádá ñähä ñáyiu xii-í te diu-ni-gá coto ñaha-gă xii-í ndéé ná sàá nduu sää-í andiu nūú ndécu-gă tâxí tnùní-gá. Te nchaa-o chì ná càchí-ó să io càhnu cuu-gá ni caa ni quíhíⁿ. Te ducaⁿ na cùnduu.

Tnúhu ndéé nūú ní ndïhi-ná

19Te io cùñaha-n na càda ndee iní tá Prìscá, ndïhi té Àquilú, ndïhi cue ñáyiu cùu ndi mee té Onèsíforó. **20**Te té Èrastú ní quendoo-dé ñuú Còrintú, te té Tröfimú ní dándöö-í-dé ñuú Mìletú chi cùhú-dé. **21**Te io cundihí iní-n quìxi-n oré vátá sää-gá yóó quídé vixiⁿ-xi. Te io cada ndee ìní-n càchí té

2 TIMOTEO 4

Èúbulú, ndihi té Pùdenté, ndihi té Línú, ndihi tá Clàudiá, ndihi nchaa dava-gá ñáyiu sàndáá iní tnúhu Xítohó Jesucristú.

22Te xícáⁿ tähù-í núú Xítohó Jesucristú sá ná cùndecu ndihi ñaha-gá xii-n ndihi nchaa dava-gá-yu. Te ducaⁿ yo na chìndee chitúu ñaha-gă xii-ndo nchàa-ndo. Te ducaⁿ na cùnduu. Te yo chí cädá ndèe iní-nă vitna.